

Kommuneplan for Sola 2019-2035

Samfunnsdel

Sola kommunestyre 07.02.2019, sak 04/2019
Sola kommunestyre 12.12.2019, sak
Kommunal- og moderniseringsdepartementet 15.05.2020

Sola
kommune

Forord

Den kommuneplanen du nå leser gjelder fram til 2035. Imidlertid inneholder planen valg og føringer som også får konsekvenser ut over planperioden. Blant annet vil dette gjelde for områder som Jåsund og Skadberg.

Kommunens **visjon** skal videreføres for ny kommuneplanperiode: **Ansvar for hverandre.**

Verdiene - raushet, mestring og mot skal være det verdibaserte grunnlaget for god tjenesteyting, forvaltning, lederskap og medarbeiderskap, samt være en drivkraft i organisasjonen og legges til grunn i arbeidet med kommunens mål.

Kommunen har vedtatt **4 strategiske mål**:

Mål 1: I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse

Mål 2: I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn

Mål 3: I Sola gir en robust økonomi oss handlekraft

Mål 4: I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Det strategiske målene angir en tydelig retning, for kommunens utvikling og hvordan vi ønsker at det skal skje. I tillegg til at de også er en invitasjon til hele solasamfunnet om å bidra til måloppnåelse. Sammen med innbyggerne, næringslivet og frivillige lag og organisasjoner, ønsker kommunen med de strategiske målene å styrke kommunens arbeid med samskaping, folkehelse, bærekraftig økonomi og innovasjon. De strategiske målene skal alltid legges til grunn i arbeidet med handlings- og økonomiplanen.

Kommuneplan 2019 – 2035 inneholder følgende dokumenter:

- Samfunnsdel
- Planbeskrivelse av arealdelen
- Robust lokalsamfunn (Helhetlig ROS (HROS), ROS+ KU av nye arealinnspill))
- Bestemmelser
- Arealdel

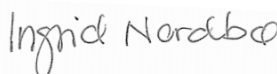
Kommuneplandokumentene er korrigert i samsvar med kommunestyrets vedtak 7. februar 2019, og vedtak fattet av kommunal- og moderniseringsdepartementet 15.05.2020.

Vi håper kommuneplanen blir et aktivt plandokument, og inviterer til samarbeid for utvikling av Sola-samfunnet.

Sola, 7. februar 2019

Ole Ueland
Ordfører

Ingrid Nordbø
rådmann

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	4
Kapittel 1 Sola - utviklingstrekk	5
Nasjonalt og regionalt.....	6
FNs bærekraftmål.....	6
Parisavtalen.....	6
Nasjonale forventninger	6
Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.....	6
Byvekstavtalen/bymiljøpakken	6
Jordvernstrategi for matfylket Rogaland	6
Befolkning	7
Kapittel 2 Sola – inn i fremtiden	10
Visjon og retning.....	11
Verdier.....	11
Kapittel 3 Sola – strategiske mål	12
Struktur	13
Mål 1: I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse	15
Mål 2: I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn.....	15
Mål 3: I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft.	16
Mål 4: I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger	16
Kapittel 4 Sola - handlingsdel	17
Kommuneplanens handlingsdel	18
Kapittel 5 Sola - arealdelen	19
Kunnskapsgrunnlag	21
a. Befolkningsprognoser, blir oppdatert fortløpende.....	21
b. Levekårsundersøkelsen, blir oppdatert fortløpende	21
c. Folkehelsestrategi.....	21
d. Frivillighetspolitikk, under arbeid	21
e. Samskapingsplattformen	21
f. Helhetlig Risiko- og sårbarhetsanalyse for Sola kommune, under arbeid.....	21
g. Digitalstrategi	21
h. Strategisk næringsplan for 2018-2025 Greater Stavanger	21

Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer og mål for kommunen som samfunn og organisasjon. Den skal være grunnlaget for tjenesteområdenes planer og for virksomhetene i kommunen, og bidra til at kommunen samhandler bedre internt og samskaper mer eksternt med innbyggere, frivillige lag og foreninger og næringsliv.

Arealplanen viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og fremtidig arealbruk.

Handlings- og økonomiplanene omfatter hele kommunens virksomhet. Den gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventende utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden, basert på overordnede strategiske mål og fokusområdene i kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle sider av kommunen virke. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien, og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommuneplanen følger opp planstrategiens særskilte fokusområder. Fokusområdene har ikke fått egne kapitler i kommuneplanens samfunnsdel, men ivaretas gjennom samfunnsdelens fire strategiske mål.

Fokusområdene som ble beskrevet i planstrategien, og senere konkretisert i planprogrammet, er:

- Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler.
- Forberede kommunen på usikker befolkningsutvikling og strammere økonomiske rammer, etter å ha vært inne i en periode preget av sterk vekst.
- Utvikle og implementere samskaping som overordnet strategi for kommunens arbeid.
- Bidra til at alle i kommunen tenker «helse i alt vi gjør».
- Styrke kommuneplanen som overordnet styrings- og utviklingsdokument. Tettere kobling til handlings- og økonomiplanen vil stå sentralt.

Strukturen i den nye samfunnsdelen skiller seg fra den gjeldende kommuneplanen ved at den er mer tverrfaglig og på et mer overordnet nivå. Fokusområdene nevnt ovenfor er konkretisert til bærebjelkene **samskaping, folkehelse, bærekraftig samfunnsutvikling, solid økonomi og innovasjon**.

Kommuneplanen presenterer videre **fire strategiske mål**. De strategiske målene må operasjonaliseres innenfor hvert tjenesteområde og på de ulike nivåene i organisasjonen. Oppfølgingen av kommuneplanens strategiske mål, i form av handling og tiltak, fastsettes i kommunens handlings- og økonomiplan, i kommuneplanens arealdel og i de ulike sektorplanene. Ny kommuneplan er utarbeidet av en tverrfaglig arbeidsgruppe.

Kapittel 1

Sola – utviklingstrekk

Nasjonalt og regionalt

I en stadig mer globalisert verden er vi gjensidig avhengig av hverandre. Klimaendringene skjer faretruende raskt – nødvendigheten av utslippskutt er stort, og et varmere, våtere og villere vær påvirker utformingen av kommunen. Større sosiale forskjeller blant innbyggerne preger mange land, og er også en utfordring i Norge kan og utgjøre en stor helsemessig belastning på samfunnet. Innsats for å redusere forskjeller må skje på mange plan, både privat og offentlig sektor.

Ny teknologi og digitalisering endrer både arbeidslivet, tjenesteproduksjonen, kommunikasjonen og hvordan vi samarbeider. Globalisering fører til at hendelser andre steder i verden kan få raskere betydning for Sola kommune og vår region – for eksempel for næringsliv, folkehelse og innvandring.

Det norske samfunnet står overfor komplekse fremtidige utfordringer som vil påvirke fundamentet i velferdsstaten og offentlig virksomhet. For å kunne håndtere disse utfordringene må vi være åpne for omstilling og endring når det gjelder det offentlige rolle og oppgaver. Behovene vil kreve mer enn det vi i dag har tilgjengelig av økonomiske og menneskelige ressurser. Kommunens handlingsfrihet vil begrenses. Kommuneplanen legger grunnlaget for å sikre forsvarlige tjenester innenfor de tilgjengelige ressursene.

Noen viktige retningslinjer for arbeidet med kommuneplanen er:

FNs bærekraftsmål

FN har vedtatt 17 bærekraftsmål for perioden fram mot 2030. Målene gjelder for alle land, og er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. Med et eget mål om bærekraftige byer og samfunn, er ønsket at stedene vi bor skal bli mer inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige.

Parisavtalen

Parisavtalen er en internasjonal klimaavtale som skal sørge for reduksjoner i utslipp av drivhusgasser, klimatilpasning og støtte til omstilling av utviklingsland.

Nasjonale forventninger

Regjeringen utarbeider hvert fjerde år *nasjonale forventninger* til regional og kommunal planlegging. Her beskrives mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at kommunen legger særlig vekt på i planleggingen. I tillegg til bærekraftig areal- og samfunnsutvikling generelt, ønsker regjeringen en aktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier og utvikling av attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder.

Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Planretningslinjen viser statens retning for areal- og transportpolitikken: Arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikkikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

Byvekstavtalen/bymiljøpakken

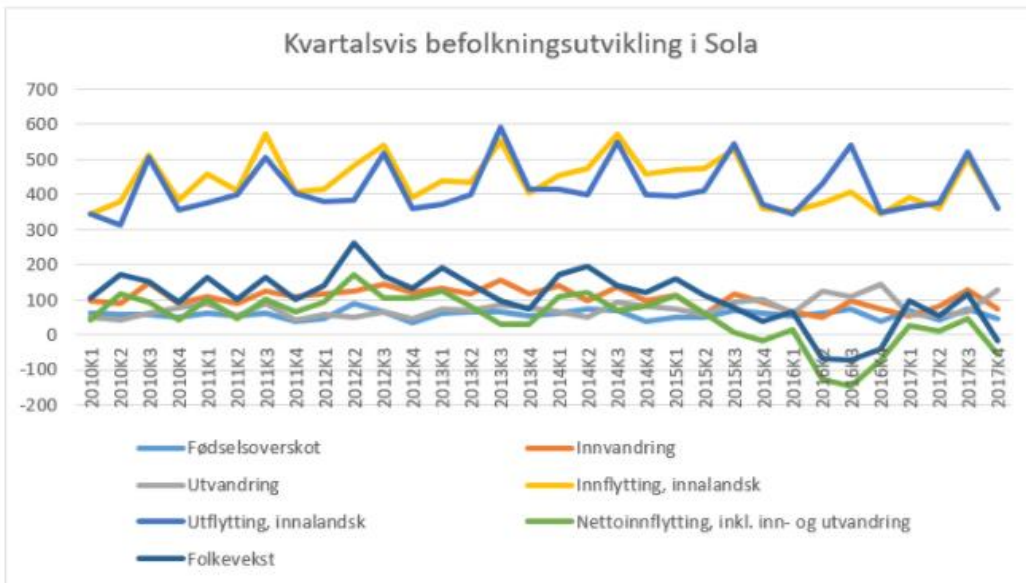
Sola kommune har sammen med Rogaland fylkeskommune, Sandnes, Stavanger og Randaberg kommune inngått *byvekstavtalen* med staten. Gjennom avtalen får regionene statlige midler til utbygging av samferdselsinfrastruktur. Til gjengjeld forplikter regionen seg til en bompengefinansiert bymiljøpakke, og at fremtidig utvikling av boliger og arbeidsplasser skal skje på en måte som styrker kollektivtransport, gåing og sykling, og reduserer behovet for personbiltransport.

Jordvernstrategi for matfylket Rogaland

Strategien setter et regionalt jordvernmål for Rogaland: Årlig omdisponering av jordbruksareal i Rogaland skal i gjennomsnitt ikke være mer enn 10 prosent (400 dekar) av det nasjonale jordvernmålet. Målet skal nås gradvis innen 2022, med videre målsetting om å minimalisere forbruk av ikke-fornybare jordressurser.

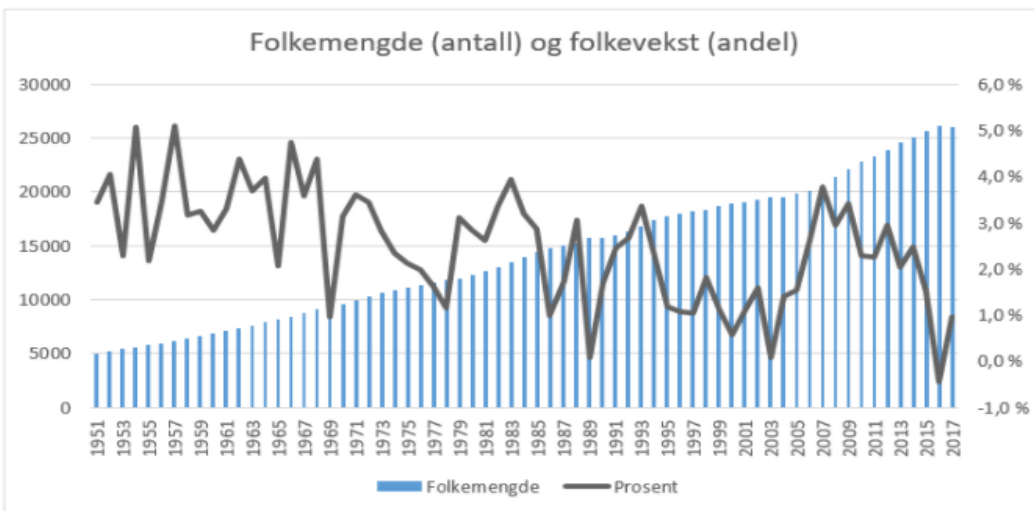
Befolkning

Etter en negativ befolkningsvekst i 2016 opplever Sola kommune igjen en positiv befolkningsvekst i 2017.

Figur 1 Kvartalsvis befolkningsutvikling i Sola

Ved årsskiftet 2017/2018 var det 26 265 innbyggere i Sola kommune. Dette gir en positiv befolkningsvekst på 1 prosent for 2017.

Figur 2 Folkemengde og folkevekst 2017

Nasjonalt har 2017 vært preget av redusert innvandring og færre fødsler. Denne kombinasjonen ga redusert folketilvekst i Norge i 2017. I følge SSB er det ikke født så få barn i landet siden 2003.

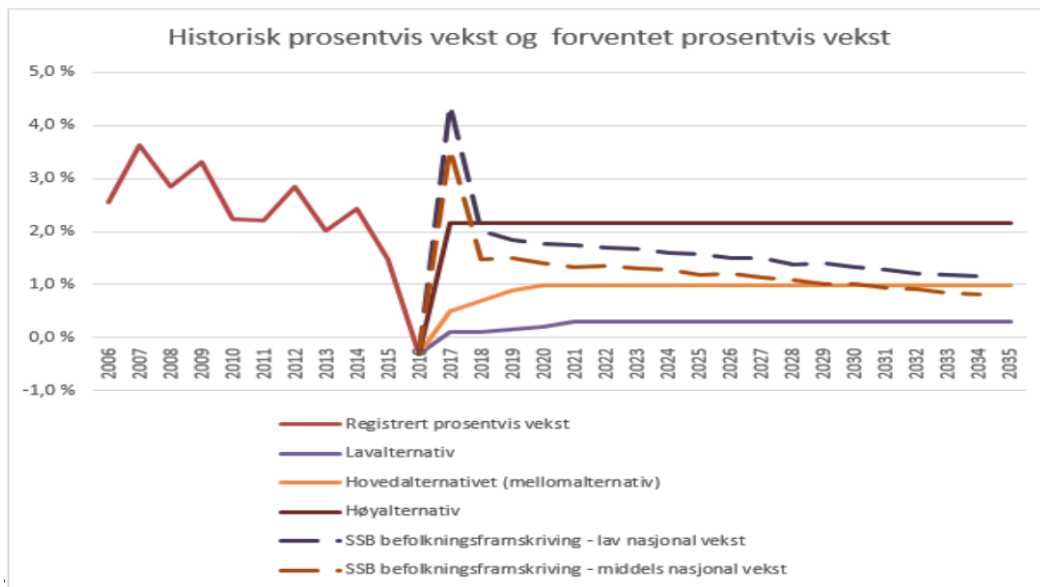
I Sola derimot, viser statistikken en motsatt trend. Den positive befolkningsveksten er et resultat av et fødselsoverskudd på 231 personer, og en netto innflytting på 23 personer. Fødselsoverskuddet er stabilt slik det også har vært tidligere år, og vi ser ikke tendenser til færre fødsler i Sola, slik som i

resten av landet. I Sola er fødselsoverskuddet den største bidragsyteren til en befolkningsvekst på 1 prosent i 2017.

Befolkningsframskrivingene er usikre fordi de bygger på forutsetninger om hvordan den fremtidige utviklingen vil se ut, noe vi ikke kan vite på forhånd. En robust planlegging for kommunen innebærer å legge opp tjenestetilbud og løsninger som kan tåle et avvik fra befolkningsframskrivingen dersom utviklingen blir annerledes enn forventet.

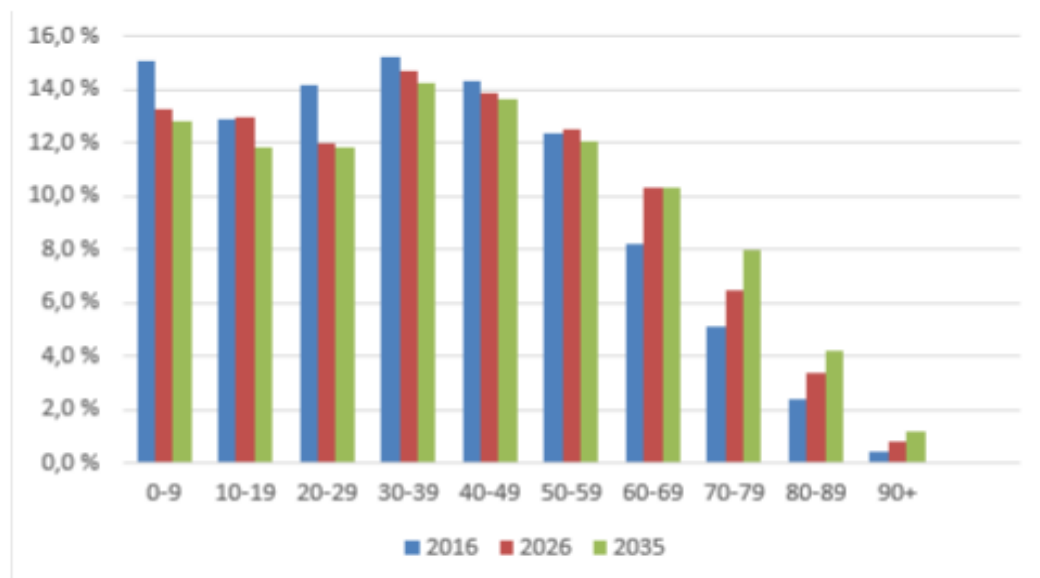
Sola kommune har valgt å legge til grunn hovedalternativet (mellomalternativ) i figuren over for kommunens langsiktige planlegging. I mellomalternativet forventes negativ nettoflytting de første årene, mens det gradvis stiger til positiv nettoflytting i løpet av 2019. Deretter forutsettes det at nettoutflytting forblir positiv, men moderat, i hele perioden.

Selv med positiv nettoflytting i prognosen, er dette vesentlig mye lavere enn nettoflyttetallene for Sola de siste årene.

I mellomalternativet legges det til grunn 0,7 prosent vekst i 2018, 0,9 prosent vekst i 2019, for deretter å flate ut på 1 prosent vekst fra 2020. Dette gir en gjennomsnittlig befolkningsvekst på litt over 270 personer, eller 0,9 prosent, pr. år frem til 2035.

Innbyggertallet vil vokse fra 26 000 til nærmere 30 800 i 2035. Kommunens innbyggertall forventes å passere 30 000 personer i 2033.

Andel av befolkningen i Sola etter alder. Hovedalternativet 2016, 2026 og 2035

Sola kommune har en ung befolkning, men befolkningsframskrivingene viser at befolkningssammensetningen vil endre seg i løpet av de kommende årene. Andelen eldre over 80 år vil øke jevnt i årene frem mot 2035. Det gir en nedgang i andel personer i yrkesaktiv alder i forhold til andel utenfor yrkesaktiv alder. Dersom mange i arbeidsfør alder flytter for å finne jobbe andre steder, vil andelen eldre relativt sett øke. Dette vil bli en utfordring både for personellsituasjonen i helse- og omsorgssektoren, og for øvrig verdiskapning og velferdsutvikling.

Kapittel 2

Sola – inn i fremtiden

Visjon og retning

For solasamfunnet skal kommunens visjon være en veiviser for hvordan kommunen skal utvikle seg. Vi ønsker at visjonen skal inspirere til engasjement og innsats, og vise vei for både politikerne, administrasjonen, næringslivet, frivillige og kommunens innbyggere. Med dette ønsker vi at visjonen skal være til for hele Sola, og at den fremfor alt skal være et støttende styringsverktøy, veiledende i beslutninger, og retningsgivende for alt arbeid kommunen foretar seg.

Kommunens visjon er:

Ansvar for hverandre

Ansvar for hverandre har vært solasamfunnets visjon siden 1998, og handler om å ta ansvar for de ulike mulighetene regionen og kommunen byr på. Visjonen er til for hele kommuneorganisasjonen, for innbyggerne, næringslivet og frivillige lag og organisasjoner.

Visjonen gir uttrykk for en ønsket positiv bærekraftig utvikling, både for den enkelte innbygger og for kommunen som tjenesteutvikler. Muligheter og løsninger skal komme hele kommunen til gode, og sikre bærekraftig utvikling for både dagens og fremtidige generasjoner.

Med *Ansvar for hverandre* har vi en visjon som taler for at kommunen skal – ved hjelp av kompetente medarbeidere, kunnskapsbaserte beslutninger, flerfaglig samarbeid, samhandling og samskaping – ta vår del av ansvaret for innbyggerne i Sola. Men, *Ansvar for hverandre* handler ikke bare om kommunens rolle.

Ansvar innebærer å ta ansvar for seg selv, for hverandre og for felleskapet. Begrepet *ansvar* gjelder ikke bare en politiker, en saksbehandler i kommunen, en lærer eller en innbygger, men henvender seg til det felles ansvaret solasamfunnet har for å legge til rette for kommende generasjoner. Vi skal strekke oss etter å skape et solasamfunn hvor vi i felleskap hjelper dem som har bruk for det. For solasamfunnet er derfor visjonen *Ansvar for hverandre* ensbetydende med samskaping. Med dette følger et felles ansvar for et godt samarbeid mellom innbyggerne og det offentlige, med sikte på å videreutvikle et godt Solasamfunn, hvor alle kan leve gode liv. Et godt liv kan ikke leveres som en kommunal standardytelse. Velferd betyr å fare vel eller rett og slett et godt liv. Gode liv skaper vi sammen, i relasjon til hverandre, og noen av de viktigste realiseringen finner vi i lokalsamfunnet.

Det er viktig å anerkjenne at Sola kommune står, som resten av landet, overfor langsiktige utfordringer for å opprettholde velferdstjenester på dagens nivå, særlig i lys av endrende økonomiske rammebetingelser og svekket inntektsgrunnlag. Samarbeid mellom kommunen og innbyggerne, næringslivet og frivillige blir stadig viktigere for å skape et godt lokalsamfunn for alle.

Kommunes visjon *Ansvar for hverandre* må støtte denne retningen og utviklingen, og bidra til at kommunen, til tross for utfordringer, leverer gode tjenester og sørger for bærekraftig økonomi og ønsket samfunnsutvikling.

Samskaping tar utgangspunkt i målet om å skape et godt lokalsamfunn og et best mulig liv for den enkelte – sammen. Samskaping skjer mellom kommunen, lokalsamfunnet, frivillige lag og foreninger og næringsliv. Samhandling internt i kommunen er altså ikke det samme som samskaping, men vil i mange tilfeller være en forutsetning for å lykkes med samskaping. Tydelige, felles mål og kritisk refleksjon til hvordan vi arbeider for å oppnå målene er viktig for å lykkes.

Kommuneplanen skal bidra til å realisere kommunens visjon. Målene i kommuneplanen har derfor en klar kobling til visjonen, gjennom å peke på hva som skal være viktige prioriteringer i denne kommuneplanperioden.

Verdier

Kommunens utøvelse av roller skal være forutsigbar og bygge opp tillitsforhold til aktører vi samhandler med. Vi ønsker at våre virksomheter og vår samhandling med andre skal være gjenkjennbar ut fra våre verdier. Kommunens verdier er:

Raushet, mestring og mot

Kommunens verdier skal danne grunnlaget for god tjenesteyting, forvaltning, lederskap og medarbeiderskap, men skal og være en god drivkraft i organisasjonen. Verdiene skal også være et redskap for å ta avgjørelser i hverdagen og i møte med innbyggerne og samarbeidspartnere.

Kapittel 3

Sola – strategiske mål

Struktur

Strukturen i ny samfunnsdel skiller seg fra gjeldende kommuneplan ved at den er mer tverrfaglig og på et mer overordnet nivå. Dette er et grep vi har valgt fordi vi ser at vi må jobbe mer på tvers av etablerte siloer, og for at hele solasamfunnet og kommuneorganisasjonene skal få et større eierskap til kommuneplanen.

I kommuneplanens samfunnsdel tar vi de strategiske valgene for utviklingen av solasamfunnet og kommunen som organisasjon. Dette skal også forsterkes ved å knytte handlingsdelen – handlings- og økonomiplanen – tydeligere til samfunnsdelen. Dette skal i første rekke skje ved at tjenesteområdene og virksomhetene i kommunen operasjonaliserer målene i handlings og økonomiplanen.

Den 6. oktober 2016 vedtok kommunestyret K-sak 60/16, en planstrategi som definerte hovedutfordringene for Sola kommune frem mot år 2035. I kommuneplanprogrammet, vedtatt av kommunestyret 8. februar 2018, K-sak 05/18, ble de definerte **hovedutfordringene** konkretisert til følgende **fokusområder**:

- Styrke kommunens rolle som samfunnsutvikler.
- Forberede kommunen på usikker befolkningsutvikling og strammere økonomiske rammer, etter å ha vært inne i en periode preget av sterk vekst.
- Utvikle og implementere samskaping som overordnet strategi for kommunens arbeid.
- Bidra til at alle i kommunen tenker «helse i alt vi gjør».
- Styrke kommuneplanen som overordnet styrings- og utviklingsdokument. Tettere kobling til handlings- og økonomiplanen vil stå sentralt.

Disse **fokusområdene** er konkretisert til bærebjelkene **samskaping, folkehelse, bærekraftig samfunnsutvikling, solid økonomi og innovasjon**. Videre er det pekt på følgende tema i planprogrammet som er viktige for å skape et godt og bærekraftig samfunn:

- barn og unge
- sosial tillit og tilhørighet
- mestring
- bærekraftig areal- og transportplanlegging med mennesket i fokus, inkludert jordvern, grøntstruktur, naturmangfold, næringsutvikling, klima, samfunnsikkerhet og beredskap

Kommuneplanen presenterer videre **fire strategiske mål** som kommunen vil arbeide mot som en løsning på fokusområdene, og for å ivareta kommunens visjon.

De fire strategiske målene må oversettes innenfor hvert tjenesteområde, og på de ulike nivåene i organisasjonen. Dermed vil oppfølgingen av kommuneplanens overordnede mål, i form av handling og tiltak, fastsettes i kommunens handlings- og økonomiplan, i kommuneplanens arealdel og i de ulike sektorplanene. Slik søker vi å oppnå tydelig styring i det store landskapet, fleksibilitet for gjennomføring og måloppnåelse hvert år, samt bedre og mer tydelig kobling mellom samfunnsdelen i kommuneplanen og handlings- og økonomiplanen. Samtidig er det viktig å fremheve at de overordnede målene for kommunen også er en invitasjon til hele solasamfunnet om å bidra til å nå disse målene.

Sammen skal vi løse fremtidens utfordringer – ansvar for hverandre. Visjonen, sammen med verdier og overordnede mål, viser hvordan vi ønsker at solasamfunnet skal være i fremtiden.

Målene peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. De tar utgangspunkt i visjonen, utviklingstrender og Solas muligheter og utfordringer. Hvordan kommuneplanen svarer på blant annet klimaendringer, demografiske endringer, digitalisering, fortetting etc. av samfunnet er behandlet gjennomgående i alle planens mål:

I Sola skaper
vi tilhørighet
gjennom
deltakelse

➤ Målet handler om
samskaping og folkehelse.

I Sola
bygger vi et
bærekraftig
samfunn

➤ Målet handler om folkehelse og
bærekraftig samfunnsutvikling.

I Sola gir
en solid
økonomi oss
handlekraft

➤ Målet handler om bærekraftig
samfunnsutvikling, solid økonomi,
innovasjon og nyskaping.

I Sola er vi
kreative og
tar i bruk nye
løsninger

➤ Målet handler om bærekraftig
samfunnsutvikling, solid økonomi,
innovasjon og nyskaping.

Mål 1: I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse

Målet er konsentrert om bærebjelkene **samskaping og folkehelse**.

Kommunen skal være en tilrettelegger som bidrar til økt intern samhandling og ekstern samskaping for å skape gode lokalsamfunn.

I dagens velferdsdebatt konkurrerer to forellinger. Den ene handler om strammere økonomiske rammer og gradvis nedbygging av velferden. Den andre handler om at kommunen og innbyggerne sammen kan forbedre velferden, til tross for strammere økonomiske rammer. Sola kommune vil arbeide for den siste av de to fortellingene.

Kommunen skal, ved å legge til grunn samskaping og tenke «helse i alt vi gjør», arbeide for at alle innbyggere skal oppleve god livskvalitet, tilhørighet, trygghet og inkludering. Målet sier også noe om hvilket type samfunn vi ønsker oss, hva som skal prege de sosiale og mellommenneskelige relasjonene.

Kommuneplanens strategiske mål på tvers av tjenesteområdene bidrar til å synliggjøre behovet for økt intern samhandling, og dette vil også være en styrke i kommunens satsing på samskaping. Innbyggerne i Sola skal ha mulighet for og anledning til å medvirke og delta i utviklingen av solasamfunnet og kommunes tjenestetilbud, uavhengig av alder, funksjonsevne, etnisitet og kjønn. Kommunen skal ha fokus på intern og ekstern samskaping for å skape gode lokalsamfunn.

Kommunen skal, gjennom samskaping og budskapet «helse i alt vi gjør», oppnå god livskvalitet, tilhørighet, trygghet og inkludering blant innbyggerne. Helse og livskvalitet utvikles i lokalsamfunnene der innbyggerne leker, lærer, arbeider, bor og har sin fritid. Det skal bli enklere for innbyggerne å ta helsefremmende valg.

Mål 2: I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn

Målet er konsentrert omkring bærebjelkene **folkehelse** og **bærekraftig samfunnsutvikling**.

Kommunen skal tilrettelegge for et moderne og ressursmessig bærekraftig samfunn som også ivaretar kommende generasjoners behov. Vi skal tenke globalt og handle lokalt. Målet sier noe om hvordan vi skal skape, utvikle og ivareta gode lokal- og nærmiljø, og hvordan vi tilrettelegger for en samskapende kommune.

Kommunen skal imøtekomme dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov. Dette betyr at all utvikling i kommunen skal være bærekraftig. Slik utvikling omfatter både økonomisk bærekraft, bærekraft for miljøet og sosial bærekraft hvor også den kulturelle dimensjonen inngår.

Bærekraftbegrepet står sentralt i alt arbeidet vi gjør og på alle nivåene i kommunen. På denne måten sikrer vi en bærekraftig samfunnsutvikling på lang sikt.

Mål 3: I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft

Målet er konsentrert omkring bærebjelkene **bærekraftig samfunnsutvikling og solid økonomi og innovasjon.**

Kommunens rammebetingelser har endret seg og inntekstgrunnlaget er svekket som følge av redusert aktivitet og lav økonomisk vekst i vår region. Det er avgjørende for videre økonomisk bærekraft at kommunen tilpasser sine aktiviteter i forhold til dette. Gjennom omstillingsprosesser og med fokus på solid og god økonomi, vil kommunen sørge for gode tjenester i fremtiden. Det er viktig å skape tilstrekkelig handlingsrom for å kunne betjene gjeld og tåle konjunktursvingningene. Samtidig skal vi sørge for langsiktighet i ressursforvaltningene gjennom riktige prioriteringer og forventningsavklaringer.

Kommunen skal ha en solid økonomi for å skape et godt lokalsamfunn og tilrettelegge for den samskapende kommunen. Vi må gjennom en omstillingsprosess, fra å ha hatt en formidabel vekst til å oppleve nedgangstider. Derfor er det viktig å ha fokus på økonomien.

Bærekraftbegrepet står sentralt i alt arbeidet vi gjør, og på alle nivåer i kommunen. En solid, stabil og god økonomi på lang sikt vil bidra til at den økonomiske handlefriheten blir ivaretatt og kommunen fortsetter å levere gode tjenester.

Sola kommune står, som resten av landets kommuner, overfor langsiktige utfordringer i forhold til en aldrende befolkning. Dette kan føre til en sterk økning i behovet for velferdstjenester, og andelen av befolkningen som er yrkesaktiv vil bli mindre. For å møte fremtiden og sikre bærekraftige tjenester med god kvalitet, blir det nødvendig å gjøre endringer i måten tjenestene leveres. Kommunen må også sørge for at framtidens generasjoner får tilgang til gode tjenester, og at innbyggernes livskvalitet opprettholdes. For å kunne videreføre disse målene, særlig i lys av endrende økonomiske rammebetingelser, må kommunen omstille seg. Gjennom økt bruk av teknologi, digitalisering og endrede arbeidsformer, må Sola kommune tilpasse seg til en reduksjon i økonomisk handlingsrom på lang sikt.

For å opprettholde en bærekraftig økonomi på lang sikt, ivareta handlefrihet, videreføre og utvikle gode tjenester med strammere økonomiske rammer, og i tillegg unngå at det over tid settes av et for lavt beløp til formuesbevaring, må vi opprettholde økonomiske måltall som skal være førende for de økonomiske prioriteringene.

Mål 4: I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Målet er konsentrert omkring bærebjelkene **bærekraftig samfunnsutvikling og innovasjon.**

Kommunen skal være kreative, innovative og omstillingsdyktige i møte med fremtidige utfordringer, og skal legge til grunn samskaping i tjeneste- og organisasjonsutviklingen av bærekraftige velferdstilbud.

Kommunen er kreativ, innovativ og omstillingsdyktig i møte med fremtidige utfordringer, og legger til grunn samskaping i tjeneste- og organisasjonsutviklingen. Kommunen viser mot til å prøve nye løsninger, og legger samtidig vekt på økonomisk bærekraft og samfunnsutvikling i jakten på nye løsninger.

Digitalisering kan bety økt kvalitet og effektivitet i tjenesteleveransen, og kan på sikt gi en økonomisk gevinst for offentlig sektor. Samtidig skal digitaliseringen også ha gevinster for innbyggerne og næringslivet, ved for eksempel bruk av teknologi som legger til rette for selvbetjening, åpenhet og digital dialog. I arbeidet med digitalisering er teknologi imidlertid bare verktøyet. Det er prosessen med å endre arbeidsrutiner, vaner og kultur som er hovedpulsåren i digitaliseringsarbeidet. Dette gjelder både for ansatte, innbyggere og næringsliv. Vi har de siste årene i økende grad tatt i bruk ny teknologi som verktøy for å forenkle arbeidsprosesser og tjenester. Tjenestene blir dermed sikrere, mer tilgjengelige og mindre avhengig av åpningstider og personlig oppmøte. Frem til nå har denne utviklingen skjedd ut fra ulike tjenesteområders egne behov for effektive og robuste løsninger. Dette gjør at kommunen ser behovet for å systematisere og videreutvikle arbeidet, og ønkser å bli en smartkommune.

Kapittel 4

Sola – handlingsdelen

Kommuneplanens handlingsdel

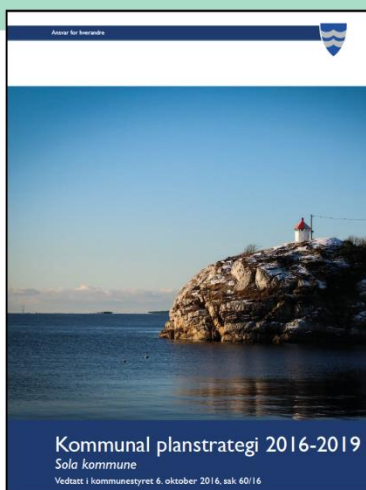
For mange vil kanskje målene i samfunnsdelen oppfattes som svært generelle. Hensikten med denne kommuneplanen er å fokusere på overordnede mål for kommuneplanperioden 2019-2035. Disse målene skal konkretiseres gjennom kommuneplanens arealdel og operasjonaliseres av de ulike tjenesteområdene i kommunens handlings- og økonomiplan. Handlings- og økonomiplanen skal vise kommunens prioriteringer, virksomhetsområdenes operasjonalisering av målene i samfunnsdelen, og dermed hva kommunen skal arbeide med i løpet av budsjettperioden. Resultatet avdekkes i årsrapporten.

I arbeidet med Handlings- og økonomiplan legges de fire strategiske målene til grunn i prioriteringer samt i videre beskrivelse i tekstdelen i kapittel 4 – Tjenesteområdene.

Her beskriver vi hva de strategiske målene betyr for det enkelte tjenesteområdet, og hvordan disse kan operasjonaliseres videre i organisasjonen for å sørge for at kommunes utvikling går i ønsket retning. Alle tjenesteområdene har mål som er gjeldende i dag, men det må tas en grundig vurdering om disse vil være aktuelle videre og hvordan de passer med nye strategiske mål. Deretter velges delmålene for kommende HØP-periode, som operasjonaliseres videre på sektornivå eller virksomhetsnivå.

For den årlige rulleringen av kommuneplanens handlingsdel jmf. §11-1, skal kommunen innhente synspunkter fra berørte statlige og regionale organer og andre som har ansvar for gjennomføring av tiltak i handlingsdelen.

1. Planstrategi: Hva er våre utfordringer?

2. Kommuneplanens samfunnsdel: Hva skal vi oppnå?

3. Kommuneplanens arealdel: Hvordan skal arealene disponeres?

4. Handlings- og økonomiplanen: Tiltak og økonomiske rammer

5. Tema-/sektorplaner: Hvordan skal vi nå målene?

6. Årsrapport: Hva ble resultatet?

Kapittel 5

Sola – arealdelen

Det er utarbeidet en overordnet strategi for arealutvikling i Sola kommune.

Arealstrategi er en overordna strategi for arealutvikling i Sola kommune. Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv areal- og ressursutnyttelse, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planlegging skal bidra til å utvikle bærekraftige og kompakte tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. I henhold til klimaforliket er målet at veksten i persontransporten i storbyområdet skal tas kollektivtransport, sykkel og gange. Kommunen skal bygge ned minst mulig LNF-områder, og arealøkonomisere på eksisterende frigitte områder, slik at LNF-områdene blir minst mulig berørt.

1. BEBYGGELSE OG ANLEGG

- Utvikle hovedutbyggingsretningene med arealeffektiv, bymessig fortetting langs kollektivaksene Sola sentrum – Skadberg – Forus og Tananger sentrum – Myklebust/Jåsund.
- Sola sentrum og Tananger sentrum skal styrkes.
- Rekkefølge for større utbyggingsområder legges til grunn og utbygging må avpasses etter behov og kapasitet på skoler, barnehager, sykehjem, veier, kollektivtrafikk m. fl.
- Det skal føres en restriktiv utbyggingspolitikk i resterende del av kommunen.
- Næringsutvikling skal skje innenfor eksisterende næringsområder gjennom fortetting og med fokus på økt tilgjengelighet, og redusere transportbehov.

2. SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

- Bussveiene skal prioriteres og være styrende for arealbruk.
- Det skal legges til rette for sammenhengende gang- og sykkelveier fra sentrum til viktige målpunkt. (F.eks. arbeidsplass, skole, barnehage og rekreasjon.)
- Kommunen skal sikre og videreutvikle finmasket gangstruktur.
- Veiene skal differensieres mht. framtidig funksjon (hovedvei, samlevei, adkomstvei).

3. GRØNNSTRUKTURER

- Det skal sikres arealer til rekreasjon, idrett og friluftsliv. Tilgang til grøntområder og natur i nærmiljøet, skole og barnehage skal prioriteres, samt utvikling av en sammenhengende grønnstruktur fra sentrum.
- Regionalt grøntdrag utvides i mellom Skadberg-området og Forus vest, og gjøres sammenhengende.

4. FORSVARET

- Forsvarets arealbehov i tråd med Forsvarets langtidspan skal ivaretas.

5. LNFR-OMRÅDER

- Langsiktig grense landbruk ligger fast.
- LNF-areal skal være et aktivt næringsområde for landbruket. Landbruksverdiene skal alltid prioriteres, og det skal være forutsigbare rammer for å drive landbruket.
- Kommunen skal styre bruksstørrelsene i landbruket mot større enheter i tråd med nasjonal politikk.

6. BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG MED TILHØRENDE STRANDSONE

- Kommunen skal ivareta eksisterende fiskerhavner.
- Kommunen skal legge til rette for turvei/sti langs strandsonen som ivaretar kultur- og naturverdiene.

7. NÆRINGS-OMRÅDER

- Kommunens tre næringsklynger; Risavika havn, Forus næringsområde og flyplassområdet skal vies særlig oppmerksomhet, og krever spesiell forvaltning av areal (bruk).
- Kommunen skal sørge for at de tre næringsklyngene får utvikle sine særegenheter videre, samtidig som utviklingen skjer i samspill mellom de tre klyngene og kommunen.

Kommuneplanen er vedlagt egen arealplanbeskrivelse datert 04.06.2018, samt konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse for nye arealinnspill. HROS vil bli fremmet som egen sak i september 2018.

Kunnskapsgrunnlag

- a. Befolkningsprognoser, blir oppdatert fortløpende.
- b. Levekårsundersøkelsen, blir oppdatert fortløpende
- c. Folkehelsestrategi
- d. Frivillighetspolitikk, under arbeid
- e. Samskapingsplattformen
- f. Helhetlig Risiko- og sårbarhetsanalyse for Sola kommune
- g. Digitalstrategi
- h. Strategisk næringsplan for 2018-2025 Greater Stavanger

**Sola
kommune**